

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. III. De Voto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

ab eo qui ob Religionem captivus detineretur, vel etiam apud Turcas, vel in alio casu quo ex omisso ad carcerem reditu nasceretur magnum scandalum, aut contemptus Religionis: idque admittit *Navarrus, Diana, Tamburinus, Lander loco citato*, & plures etiam secundae sententiae Authores.

Quæres, quamnam personæ ad juramentum suscipiendum in iudicio admittantur?

Respondeo, Non admitti, jure saltem communi, pueros, aut puellas ante annos pubertatis, qui sunt in pueris 14. in puellis 12. In causis autem criminalibus non admittuntur minores viginti annis, ut constat ex lege *inviti ff. de testibus*. Repellitur etiam qui antea fuit perjurus *Cap. parvuli 22. q. 5.* Et Apostata *Cap. alieni 3. q. 4.* Et inimicus, aut malevolus, *Cap. cum oporteat, de accus.* Excluditur etiam communiter qui est socius criminis, aut infamis, aut consanguinei, & affines usque ad quartum gradum illius pro quo est testimonium dandum, ex *Cap. similiter, de testibus &c.* Et specialiter Sacerdotibus interdictum est in iudicio ex levi causa juramentum præstare, ex *Cap. si quis presbyter 2. q. 4.* Quia causa non gravi sola testificatio sacerdotis debet esse fide digna sine juramento. Possunt tamen in iudicio juramentum præstare in causa magni momenti; in quo sufficit Sacerdoti proprium pectus tangere, extra aliquos casus qui excipiuntur *Cap. si quis presbyter. supra.*

§. 3. De voto.

1. **V**otum est promissio deliberatè Deo facta de bono meliori. Ea deliberatio requiri-

quiritur ad obligationem voti, quæ requiri solet ut quis peccet mortaliter.

Sed quid si post emissum votum dubitetur an vovens habuerit sufficientem deliberationem, & usum rationis? Si vovit ante septimum ætatis annum, in tali dubio non obligatur? quia possessio stat pro libertate, nec præsumitur in illa ætate habuisse sufficientem deliberationem. Si verò post septennium vovit, non obstante tali dubio manet voto obligatus: quia possessio stat pro voto, & præsumitur usus rationis, nisi satis constet oppositum: ita Sanchez, Diana, & Doctores communiter.

2. Non obligat votum de re vana, aut impeditiva majoris boni, neque de re indifferenti, nisi bono fine cohonestetur. Quia Deus talia vota tanquam vana non acceptat, ut docet Navarrus cap. 12. aliique.

3. Tenetur voto qui intendit vovere, etiam si non intendat implere: qui verò se non intendit obligare, non videtur intendere vovere; hoc est ipso, nim quo quis vovet se obligat, uti qui promittit, obligat se hoc ipso quo promittit. Peccat tamen, & secundum quosdam mortaliter, vovens sine animo se obligandi.

Quæstio est, An validum sit votum, aut juramentum nunquam peccandi venialiter? Resp. negativè, quia est de re moraliter impossibili, spectatà communi hominum imbecillitate. Sed quid si sit votum de certo veniali, v. g. nunquam mentiendi? Resp. votum illud validum, & sæpè laudabile esse: quia per insignem diligentiam est moraliter possibile cum ordinaria Dei gratia ab omni mendacio abstinere, ut admittit etiam Lessius, Sanchez, Suar. de voto cap. 3.

Sed

Sed quæres, an idem sit de voto vitandi omne prorsus verbum otiosum, aut omnem distractionem in oratione? Affirmat esse validum Cajetanus 2. 2. q. 88. act. 8. & quidam alii, Respondeo tamen, multò probabilius, esse invalidum: quia lingua est tam lubrica, & phantasia tam instabilis, ut moraliter impossibile sit in illis cohibendis omnem negligentiam semper evadere. Constat quidem S. Teresiam emisisse votum semper faciendi quod judicaret Deo acceptissimum: sed ad hoc opus erat gratiã prorsus rarissimã, & ad cooperandum gratiã, rara avis in terris erat Teresia.

4. Quoad votum ex metu, probabilius est votum factum metu gravi, ad id non justè incusso non valere, nisi firmetur juramento: secus est si metus justè incutiatur.

5. Votum puellæ ob metum Patris reverentialem non valere quidam probabiliter asserunt, si præsertim timet ne ab eo alioqui durè tractetur. *Navar. c. 25. n. 51. Gr.*

6. Qui vovit solùm ingredi Religionem, si in Novitiatu ea non placet, potest exire, etiam si vovisset animo perseverandi: sic enim institutus est, & intelligitur ingressus Religionis.

7. Violare votum de re levi, aut de vitando aliquo veniali, est solùm veniale peccatum. *Navar. n. 40. Layman cum communi*, quod confirmatur in levi violatione paupertatis, aut obedientiæ religiosæ: contrarium de juramento plures docent.

8. Non est plerumque in potestate voventis se obligare sub mortali, aut veniali peccato; obligatio enim pro qualitate materiæ quam vovet gravis, aut levis incurritur.

Vota

Vota emissa ex errore non obligant, si error fuerit circa substantiam rei promissæ, vel circa conditionem substantialem, vel circa finem siue motivum votendi. Hinc error circa substantiam facit ut non teneatur qui vovit dare calicem quem putavit esse argenteum, cum tamen sit aureus. Error circa finem invalidat votum offerendi Deo sacrificium in gratiarum actionem pro recuperata sanitate amici, qui tamen est mortuus, aut non laboravit. Ita *Lesfius, Filiucius, alique communiter.*

9. Non ideo votum non obligat, quia accidit aliquid quod si prævidisses, non vovisses; sed quia accidit id quod si fuisset ab initio tempore voti, obligationem voto abstulisset; ut si fiat res impossibilis, aut illicita, aut indifferens, quæ per se sub votum non cadunt.

10. Votum Sacerdotii, aut votum non nubendi, non est votum castitatis, potestque ab Episcopo dispensari.

11. Votum de impossibili non obligat, etsi res postea fiat possibilis.

12. Illi possunt irritare suorum vota, quos diximus posse irritare juramenta, supra §. 2. n. 17. Qui tamen sine causa irritat alterius votum in quod consenserat, peccat quidem, sed valida est irritatio.

13. Etsi Episcopus possit dispensare in suorum subditorum votis Papæ non reservatis, dispensare tamen non potest Parochus. Quia in hoc non habet jurisdictionem fori externi, *Suarrez & alii communiter.*

14. Votum omne ex juris autoritate, commutari potest in votum religionis, quia hoc est maxime arduum & diuturnum.

15. Potest quis non servare votum, cum ob-

serva-

servatio vergit in periculum magnum, & non potest pro dispensatione adiri superior. Excipit tamen votum continentiae, quae melior ipsa vita existimatur.

16. Causa dispensandi esse potest facilitas nimia, sive defectus maturae deliberationis in voto, infirmitas ad implendum, necessitas vel utilitas, quae item causae ad votum commutandum idoneae esse solent.

17. Papam posse in voto solemniter castitatis dispensare quidam negant, aliqui rectius affirmant, utrumque fat probabile Authores admittunt.

18. Qui potest ex privilegio dispensare, potest & commutare, non contra. Dispensatio autem in voto sine justa causa invalida est, ut passim admittunt Theologi.

19. Dispensatio aut commutatio voti & juramenti invalida & injusta est, quando ea cedit in praedictum tertii, cui per votum aliquod jus acquisitum est. Sed bene notandum, jus illud acquisitum non esse, nisi promissio fuerit acceptata, ideoque posse adhuc votum relaxari aut commutari, ita *Rodric. tom. 2. c. 131. n. 4.*

Quinam autem possint in votis & juramentis dispensare, aut ea commutare, reperies supra in serie Facultatum, *par. 3. cap. 5. §. 1. num. 9.*

Quaeres, quanam vota sint soli Pontifici reservata, sic ut nequeant ab alio, sine eius facultate relaxari, aut commutari?

Respondeo, quinque esse vota sic Pontifici reservata: Votum Castitatis perpetuae, Religionis approbatae, peregrinationis ad limina Apostolorum, & ad S. Jacobum Compostellam,

454 Pars 3. tract. 5. cap. 2. De pertin. &c.
lam; & ad Terram Sanctam. In necessitate
quando non datur recursus ad Pontificem, po-
test in illis Episcopus cum suis subditis dispensa-
re, ita *Doctores* ex Juris concessione.

Quod si prædicta vota fuerit pænalia, ut, si
fornicatus fuero, voveo in pænam servare per-
petuam castitatem: vel si fuerint conditiona-
lia, ut, voveo peregrinationem Compostella-
nam, si ab hoc morbo convaluero: talia vo-
ta non censentur reservata etiam post imple-
tam conditionem. Quia non sunt emissa ex vir-
tute Religionis, sed vel pænæ explendæ, vel
sanitatis obtinendæ gratiâ: reservatio autem
cum sit odiosa rigidè interpretanda est. Poter-
unt itaque talia vota relaxari ab iis qui facul-
tatem habent dispensandi aut commutandi alia
vota, ut docet Cajetanus verbo, *Votum* n. 6.
Medina, Lopus, Aragonius, Palacius, & plu-
res Theologi recentiores.

Quæstio est inter aliquos Recentiores, An si
obstrictus voto castitatis sine delectatione pro-
pria, alium suo contactu ad pollutionem im-
pellat, teneatur in confessione circumstantiam
sui voti explicare?

Non desunt authores qui sustinent partem
negativam; eo quod talis in seipso nullam po-
nat actionem veneream castitati suæ contra-
riam. Respondeo tamen illum esse voti tran-
gressorem, & teneri obligationem talis voti in
confessione exponere. Quia vovit abstinere ab
omni actu venereo, ac proinde dum actionem
illam in alio procurat, contra voti religionem
operatur.

Nec videtur contraria opinio rûdè sustineri,
cum ea jussu supremi Tribunalis Fidei expun-
cta fuerit ex summa Hieronymi de Lamas anno
1640. CA-